

Waardzegger

WINTER 2017/ 2018

In dit nummer o.a.:

- Van het bestuur
- Foto expositie tot eind januari Klein Profijt
- Agenda ledenvergadering
- Activiteiten

Colofon

Waardzegger, een uitgave van
Hoekschewaards Landschap (HWL)
Vereniging voor behoud en ontwikkeling
van natuur en landschap in de Hoeksche
Waard, opgericht in 1973.
Verschijnt ieder kwartaal
ISSN 1389-7454
Oplage: 1950
Lidmaatschap € 30,00 per jaar
IBAN-nr: NL48 INGB 0002 9980 08
Materiaal uit deze uitgave mag alleen voor
niet-commercieel gebruik aangewend
worden, met bronvermelding

Ledenadministratie HWL

postbus 1080
3260 AB Oud-Beijerland
ledenadministratie@hwl.nl

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt

Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland
telefoon: 0186 621 888
Beheerder: Merijn van den Hoogenhoff
kantoor@hwl.nl
Openingstijden:
Dinsdag t/m vrijdag 10.00 tot 17.00 uur
Zaterdag en zondag 12.00 tot 17.00 uur

Nationaal Landschap Centrum

Veerweg 1c, 3281 LX Numansdorp
Telefoon: 0186 653 512
Beheerder: Theo Schuurmans
nlc@hwl.nl
Openingstijden:
Dinsdag t/m vrijdag 14.00-17.00 uur
Zaterdag en zondag 12.00-17.00 uur

www.hwl.nl

Dagelijks Bestuur

Els van Veen (voorzitter) 078 618 0691
Bob Wiggers (secretaris) 0186 616362
Hugo Former
penningmeester@hwl.nl

IN DIT NUMMER:

- Van de redactie
- Van het bestuur
- Prikbord
- Oproep vrijwilligers dementie
- Algemene ledenvergadering
- Leenheerenpolder Natura 2000!
- Huiszwaluw telling
- **Tweede Kerstdag**
- Verslag Paddenstoelenexcursie
- Kerkuilen en Tuinbeestjes
- Opbrengst clubkasactie
- Foto's van de cursus fotografie
- Exotisch menu (zonder recept)
- Eindejaars plantenjacht
- Exposities
- Activiteiten
- Nieuwe leden en Historisch boek
- Einde Iepenwacht
- Roofvogels

Foto voorpagina: Leen de Zeeuw

Redactie:

Ineke Moll
Aad Bruijnzeel
Marcus Dekker
Joop Dijkshoorn
redactie@hwl.nl

**Kopij Kwartaal nummers
inleveren in de eerste maand van
ieder kwartaal .**

Aanleveren kopij

Als aparte bijlage (attachment) bij een
e-mail. Uitsluitend in MS-Word naar:
redactie@hwl.nl

VAN DE REDACTIE

Ik ben nu alweer 2 avonden naar de fotocursus geweest en heb al meer knopjes aan de camera ontdekt waar ik het bestaan niet van wist en de functie ervan nog moet leren. Na deze avonden heb ik goede hoop dat die kennis er gaat komen. Het leuke is dat er mensen zitten, zoals ik, die wel een goede camera bezitten maar onvoldoende kennis van die camera hebben. Terwijl ik van andere cursisten foto's zie waarbij ik denk: "wat doe je hier, je maakt al prachtige foto's" Maar zij zeggen dat je er altijd weer wat bij leert.

Toen ik mijn camera kocht was ik precies op tijd met afhalen voordat Klein failliet ging. De cursus om te leren bedienen werd dus niet meer gegeven. Daarom ben ik zo blij met deze cursus. Marjon en Leen geven duidelijk blijk van kennis van zaken en kunnen dit ook uitstekend overbrengen. Nu zijn er bij de cursus in januari/februari nog een paar plaatsen vrij maar het loopt zo hard dat die wel weg zullen zijn als de Waardzegger uit komt. Gezien het enthousiasme van Marjon en Leen zou ik zeggen: "misschien zijn ze te verleiden met een doos chocolade en een goed glas wijn, voor een derde cursus!" Hoewel, met verleiden moet je tegenwoordig ook weer voorzichtig zijn.

Aad had het in ons vorige nummer over de ergernis van velen en de toekomst voor minstens net zoveel mensen, windmolens dus! Mijn ergernis is de kleine maar o zo grote impact hebbende stukjes plastic die op de aanrecht over blijven na het open knippen van een netje mandarijnen, sinaasappelen, uien e.d. Vorig jaar zijn we in de rioolzuivering van de gemeente Rotterdam geweest (Dokhaven) en hebben uitleg gehad over wat er zoal voorbij komt. Behalve de normale zaken die in het riool

thuis horen, zoals herfstbladeren, komt er veel (zichtbaar) plastic en metaal voorbij. Dit is met filters te vangen en wordt, in grote hoeveelheden, naar de AVR gereden. Het kleine spul, wat iedereen dus achteloos de aanrecht in veegt, is echter niet of nauwelijks te verwijderen en komt in de Nieuwe Waterweg terecht. Waarna het uiteindelijk in de vissenmaag terecht komt die wij dan weer eten, uitpoepen waarna het weer in zee terecht komt en zo blijft het rond zweven. Volgens mij moeten we hier voorzichtig mee omgaan en de fabrikanten duidelijk maken dat het ook in een zak met gaten verpakt kan worden!

Joop

Na de fotocursus zullen dit soort foto's beter zijn. Voor nu kunt u zien wat ik bedoel

VAN HET BESTUUR

Els van Veen
Voorzitter HWL

Beste leden en andere lezers van de Waardzegger.

Als u dit stukje leest zitten de betrokken HWL-ers nog uit te puffen van de gevolgen van de inbraak in het NLC op 8 oktober. Wat dit betreft hebben we wel een pech jaar achter de rug. Het begon in het voorjaar met de brand op het terras van Klein Profijt gevolgd door de inbraak in de loods nabij het NLC waarbij de schade door het wegnemen van dure materialen een behoorlijk bedrag gemoeid was. Bij de inbraak in het NLC was het met name de schade die is aangebracht enorm.

U zal nu wel denken hoe kan dit nu en wat heeft men ervan geleerd. Ik kan daarbij aangeven dat wat betreft het NLC er door de dieven ongelooflijk slim is gehandeld het waren duidelijk professionals die op slinkse wijze de alarmering wisten uit te schakelen. Bij de loods was het pure inbraak en bij Klein Profijt vandalisme met misschien wel niet bedoeling om het zo uit de hand te laten lopen. Hiermee praat ik het niet goed maar we hebben wel onze maatregelen genomen door infrarood camera's en lampen met lichtdetectors rond het gebouw. Men is hierbij dus gewaarschuwd.

Bij de loods hebben we ook maatregelen genomen waardoor zomaar inbreken niet meer mogelijk is.

Bij het NLC beraden we ons gezamenlijk met het beveiligingsbedrijf op het nog slimmer hanteren van de beveiliging.

Zo hopen we in de toekomst van boven-

staande verschoond te blijven. Op deze treurnis na waren er gelukkig ook mooie gebeurtenissen dit jaar.

Ik vond het ontvangen van de mail met de volgende aanhef "Vereniging Hoeksche-waards Landschap wint beroep tegen Europese Commissie!!" heel geweldig. Wat inhield dat de Leenheerenpolder de status natura 2000 weer krijgt. En dit dankzij de inspanningen van de vrijwilligers van de werkgroep Milieu en Planologie. Geweldig en belangrijk resultaat voor de hele Hoeksche Waard, een feestje waard.

Terwijl ik dit stukje terug lees realiseer ik me dat er in 2017 nog veel meer mooie herinneringen door HWL-ers zijn gemaakt. Deze zijn zeker terug te vinden in het jaarverslag van 2017.

Ikzelf heb een aantal van deze mooie herinneringen mee mogen maken dat is het leuke van voorzitter. Het is trouwens toch wel plezierig en interessant om voorzitter te zijn van een vereniging als HWL. Ik ontmoet binnen HWL veel enthousiaste vrijwilligers en buiten HWL in de Hoeksche-waard veel inwoners die veel waardering hebben voor wat die vrijwilligers doen. Ik ben dat ook altijd trots en blij als ik kan zeggen wat deze vrijwilligers allemaal doen en hoe goed zij dit doen.

Een grote pluim dus voor al deze mensen, Om dan toch maar met een mooie zin te eindigen, wil ik jullie lezers in ieder geval een mooi kerstfeest en een goed begin van 2018 wensen.

PRIKBORD

Gezocht: redacteur sociale media

Sociale media worden ook bij HWL steeds belangrijker. Van ons facebook account maken wij veelvuldig gebruik en wordt ook steeds beter bezocht. Voor twitter, Youtube en LinkedIn is dit minder. Wij willen deze sociale media nog beter benutten ook in samenhang met hwl.nl en andere media.

Lijkt jou dit een mooie taak?

Neem dan geheel vrijblijvend contact op met Ruud Horijon, coördinator van de webredactie, via webredactie@hwl.nl of tel. 06-48629555. Hij zal graag jou vragen beantwoorden!

Foto-expositie werkgroep natuurfotografie HWL

Onderwerp:	'Landschappen in de Hoeksche Waard'
Periode:	december 2017 – januari 2018
Locatie:	'Klein Profijt' Oud Beijerland

OPROEP AAN DE LEZERS!!

HWL als grootste vrijwilligers organisatie in de Hoeksche Waard, dementievriendelijk.

Graag wil ik je aandacht even vragen voor het volgende.

HWL is als grootste vrijwilligersorganisatie benaderd door de projectgroep "dementievriendelijk Hoeksche Waard".

Zoals je wel weet is er momenteel in Nederland veel aandacht voor dementie, de gevolgen hiervan en hoe de omgeving van de persoon met dementie hiermee om kan gaan. Naar aanleiding hiervan is er een organisatie "samen dementie vriendelijk" binnen Nederland opgericht. In het kader hiervan is in november 2016 de startbijeenkomst voor een dementievriendelijk Hoeksche Waard georganiseerd. Zie hieronder:

Op weg naar een dementievriendelijk Hoeksche Waard

De vijf gemeenten in de Hoeksche Waard gaan zich, samen met diverse partners, inzetten om een dementievriendelijke regio te worden. Mede door de vergrijzing zal het aantal mensen met dementie in de Hoeksche Waard de komende jaren met 93% toenemen. Dementievriendelijk betekent een omgeving waar iedereen die dementie heeft of op andere wijze met dementie te maken heeft, zich thuis voelt en onderdeel kan blijven uitmaken van de samenleving. Enerzijds door de aandacht voor het omgaan met dementie te vergroten, anderzijds door het bevorderen van de levenskwaliteit van mensen met dementie en hun familie en mantelzorgers.

Misschien denk je nu wat betekend dit voor nu voor een vrijwilliger van HWL die werken toch niet in een ouderencomplex? Waar het hier om gaat is dat vrijwilligers ook kunnen worden geconfronteerd met bezoekers, deelnemers of zelfs collega vrijwilligers die beginnende of een verder gevorderde stadia van dementie vertonen. Hoe ga je daar mee om?

Hoe stel je je op? Hoe bied je die persoon een veilige omgeving?

Om de individuele vrijwilliger, of de werkgroep waaraan men deelneemt, ondersteuning te bieden, maakt HWL gebruik van een workshop/training die door de organisatie "samen dementievriendelijk" wordt georganiseerd. Deze workshop/training duurt 2,5 uur en wordt overdag in het NLC aangeboden. Vrijwilligers kunnen met hun eigen werkgroep of directe collega vrijwilligers als groepje inschrijven. Maar individueel inschrijven is ook mogelijk.

ALGEMENE LEDENVERGADERING 2018

op donderdag 12 april 2018

Het bestuur nodigt u van harte uit tot het bijwonen van de 35^e Algemene Ledenvergadering van de vereniging Hoekschewaards Landschap op

**12 april 2018 om 20:00 uur
NBC Klein Profijt, Zalmpad 11 te Oud-Beijerland**

A G E N D A

1. Opening
2. Verslag van de 34^e Algemene Ledenvergadering d.d. 13 april 2016
3. Ingekomen/ uitgaande stukken
4. Jaarverslag 2017
5. Financieel verslag 2017
6. Verslag kascontrolecommissie
7. Begroting 2018 en vaststelling contributie 2019
8. Aftreden en verkiezing bestuursleden
9. Rondvraag
10. Sluiting

Voor de volgende bestuursleden loopt de zittingsperiode af: R.Horijon, F.Scherbeijn, G. Cagé.

In overeenstemming met artikel 8 van de statuten wijst het bestuur de leden op de mogelijkheid zelf kandidaten voor het bestuur voor te dragen.

Het verslag van de 34e Algemene Ledenvergadering 2017 kunt u bij de secretaris aanvragen.

Het financiële verslag (de exploitatierekening 2017, begroting 2018 en de balans per 31 december 2017 met een korte toelichting op de cijfers, kunt u eveneens bij de secretaris aanvragen.

LEENHEERENPOLDER TOCH WEER NATURA 2000-GEBIED

Martijn Verweijen

Op 19 Oktober 2017 stelde het Europese Hof (EH) de Vereniging Hoekschewaards Landschap (HWL) in het gelijk in haar zaak tegen de Europese Commissie. HWL had steeds betoogd, dat het besluit van de Europese Commissie om de Leenheerenpolder te schrappen als Natura 2000-gebied ongeldig was.

Daarmee is de weg geopend naar het onder getijdeninvloed brengen van de polder en het verbeteren en herstellen van habitats die verloren gingen na de afslui-

Wat er aan vooraf ging

In de jaren negentig van de vorige eeuw besloten het Rijk en grote groene organisaties als Natuurmonumenten dat natuurherstel in en rond het Haringvliet noodzakelijk was.

De Spuimond werd gezien als prioritair.

Daar lagen de beste kansen om middels ontpoldering de bedoelde natuurwaarden te herstellen. Het Spui heeft immers een grotere en meer regelmatige getijslag dan het Haringvliet, waardoor hersteldoelen beter en duurzamer te bereiken zijn.

Het Rijk meldde het Haringvliet met een aantal omliggende polders aan bij de Europese Commissie (EC) als gebied van Communautair Belang. Daarna spaarde het Rijk kosten noch moeite om de Leenheerenpolder aan te kopen. Na 10 jaar onderhandelen lukte dat in 2009. Er

werd subiet een inrichtingsplan gemaakt met alle belanghebbenden. In 2010 echter trad het kabinet Rutte 1 aan. Staatsecretaris Bleker gelastte de provincies onmiddellijk te stoppen met aankoop en inrichting van natuurgebieden. Alleen wat juridisch was vastgelegd mocht nog worden uitgevoerd.

In 2011 gaf het Rijk te kennen de

Leenheerenpolder te gaan schrappen, omdat deze niet meer nodig was. Het schrappen moet volgens de Europese Habitatrichtlijn wel aan een aantal criteria voldoen. Een lidstaat kan niet zomaar zeggen dat men het niet meer doet, maar het Rijk volstond echter toch met slechts een mededeling aan de EC.

HWL en Natuurmonumenten gingen hiertegen in beroep bij de Raad van State (RvSt) en werden in het gelijk gesteld. De Staat der Nederlanden moest de juiste procedure volgen. Een lidstaat kan een Natura 2000-gebied alleen schrappen of verkleinen als er ecologische argumenten voor zijn, als het gebied in waarde is gedevalueerd of als er bij de aanwijzing wetenschappelijke fouten zijn gemaakt.

Groot was de teleurstelling toen de EC in 2014 in tweede instantie Nederland in het gelijk stelde.

Tegen een besluit van de EC kun je niet in

beroep gaan. Echter, onze advocaat Anna Jonkhoff meldde op het allerlaatste moment dat ze er

Wintertalingen

achter gekomen was, dat men wel via de nationale rechter vragen kan laten stellen aan het EH of de EC een juist besluit heeft genomen. Natuurmonumenten zag geen brood meer in verdere actie, waarop HWL besloot door te gaan. Natuurmonumenten bleef wel geïnteresseerd en steunde ons deels financieel.

Op 24-12-2015 hoorde de Raad van State ons verhaal en dat van twee advocaten van het Rijk aan.

Voor de twee Rijksadvocaten werd het vuur aan de schenen gelegd. Zij konden gedurende een drie uur durend verhoor niet overtuigen. Dat bleek ook uit het besluit van de RvSt in mei 2016 om de door HWL verlangde vragen gaan stellen aan het EH. Op 11 mei 2017 vond de zitting in Luxemburg plaats. Reeds na enige weken was de voor-

Lepelaar

lopige conclusie van de advocaat-generaal (Kokott) dat het

besluit van de EC ongeldig was. Onze hoop steeg, want een voorlopige conclusie wordt meestal gevolgd door het Hof. Dat gebeurde dan ook op 19 oktober 2017.

Het arrest van het EH gaat nu naar de RvSt. Deze moeten besluiten of ze het arrest

een op een overnemen of dat er nog een zitting moet volgen. Als de RvSt naar verwachting het arrest overneemt, wordt het Rijk daarna gesommeerd een nieuw aanwijzingsbesluit te maken voor het Natura 2000-gebied Haringvliet met daarin weer de Leenheerenpolder.

Besluit

We zien hier hoeveel geld, emotie en moeite eigenlijk voor niets gespendeerd zijn. Het besluit van Rutte 1 was gebaseerd op rancune. Men had geen argumenten om de polder te schrappen anders dan dat men het niet meer wilde. Men was dus eigenlijk kansloos maar ergens in het bestuurlijk apparaat leefde de overtuiging dat men bij

Europa een gewillig oor zou vinden. Zeg maar “oude jongens krentenbrood”. Dat was ook het geval konden wij middels een contact in Brussel vaststellen.

Het sterkte ons in het streven door te gaan.

In de Leenheerenpolder kraait de

Leenheerenpolder

haan nu victorie, maar nationaal zijn we er nog lang niet.

Ook het nieuwe regeer akkoord blinkt niet uit door natuurambitie en budgetten voor alles wat groen is blijven nog erg laag ondanks de € 275 miljoen extra voor de jaren 2018 – 2020.

Een volgende keer meer over inrichtingsplan, natuurdoelen en een ontwikkeling die geheel los van onze juridische procedure aan de gang is. Hiermee wordt bedoeld het streven van Wereldnatuurfonds en het Havenbedrijf Rotterdam om het Noordelijk Deltagebied ecologisch en economisch een opkikker te geven. De Leenheerenpolder is een van de gebieden waar men aan de slag

OPMERKELIJKE ONTDEKKINGEN BIJ DE HUISZWALUWTELLING

Marianne van der Waal

In de hele Hoeksche Waard worden al jarenlang alle huiszwaluwnesten geteld. Elk jaar gaan vele vrijwilligers op pad om te controleren of de bestaande nesten weer in gebruik zijn en of er nieuwe nesten zijn bijgekomen. Ieder groepje tellers heeft een vast telgebied. Zo kunnen we de ontwikkelingen goed in de gaten houden.

We proberen ook een band op te bouwen met de mensen waar zwaluwen hun nesten gemaakt hebben. Er zijn bewoners die het geweldig vinden, maar niet iedereen is blij met piepende jongen en heel veel poep in de vensterbank of op de ramen. We moeten soms alle zeilen bijzetten om de huiseigenaren ervan te overtuigen dat ze enorm boffen dat zulke prachtvogels juist hun huis uitgekozen hebben. Wordt het echt een probleem, dan bieden we aan om een plankje onder de nesten aan te brengen, zodat de poep daar op kan vallen.

Op 12 juli van dit jaar gingen Ronald in 't Veld, Dick van Houwelingen en ik (Marianne) op pad in ons gebied. Dat beslaat o.a. Strijensas, de Mariapolder en een deel van het buitengebied van Strijen. Het is elk jaar weer spannend wat we gaan vinden. Hebben de zwaluwen de zware reis naar zuidelijk Afrika en weer terug naar Nederland overleefd? Is het gelukt een partner te vinden waarmee het oude nest weer opgeknapt kan worden? Of moet

er een nieuw nest gebouwd worden en is er daar wel geschikte modder voor te vinden en, heel belangrijk, zijn er genoeg insecten

ten ook op de meest vreemde plekken. Zoals bovenop rails van deuren, of een nest als een platte pannenkoek tussen een dakgoot en een tl-buis. Het meest opmerkelijk waren nesten tussen de golven van damwand-profielplaten. We konden onze ogen bijna niet geloven toen we de jongen in de ruimte tussen die ijzeren platen zagen zitten. We vroegen ons

om de jongen mee te voeren?

Gelukkig vonden we heel wat nesten met jongen die hun kopjes naar buiten staken als de ouders er aan kwamen met voedsel. Aan de poepsporen onder de nesten kunnen we zien of een nest daadwerkelijk gebruikt wordt om te broeden.

Het totale aantal bewoonde nesten was redelijk goed, hoewel iets minder dan vorig jaar.

Behalve op een groot boerenbedrijf in de Mariapolder, daar deden we een bijzondere ontdekking. We vonden niet alleen méér nesten, ze za-

kiezen zwaluwen voor zo'n plek? Is dat uit nood geboren of is het gewoon een slimme aanpassing aan de omstandigheden.

Tweede kerst- *dag....*

Nadat we op eerste kerstdag bij ons zelf of de familie hebben gegeten, is er niets zo lekker als op tweede kerstdag er even uit. Even naar buiten voor we 's avonds weer (soms in het net) aan de dinertafel zitten.

Op die dag kon je altijd al terecht bij bezoekerscentrum Klein Profijt. Een lekkere cappuccino of chocomel met slagroom. Een knapperende haard en veel gezelligheid. Maar dit jaar gaan we het anders doen.....

Ja nog gezelliger en vooral afwisselender. Zo kun je tijdens de openingstijden op meerdere momenten aansluiten bij een korte excursie over de staart (Grazers en landschap in de winter)

Gratis glaasje glühwein (allen voor 18+) en een lekker kerstchocolaatje.

Of snuffelen in de tweedehands boeken die we op die dag verkopen.

En speciaal voor deze dag hebben we het kabouterpad omgedoopt tot

kerstmannenpad,

PADDENSTOELENEXCURSIE IN TUNNELBOS WEST 22 OKTOBER 2017

*Foto's Rob Vriendt
Tekstneke Koenis*

grijze buisjeszwam (foto), rookzwam, kogelhoutskoolzwam, platte tonderzwam, enz. Tussen de wortels van een esdoorn vonden we de esdoornhoutknotszwam (foto). En op de minder overwoekerde stukken bewonderden we de franjehoeden, inktzwammen, mosklokjes en ga zo maar door....

Aangezien de grondsoort en het bomenassortiment heel bepalend zijn voor de soort paddenstoelen, komen er in dit bos geen vliegenzwammen, boleten en russula's voor, maar de vondsten van de gekraagde aardster (foto) en de elzenweerschijnzwam waren ook heel bijzonder. Ook keken de deelnemers erg op bij het zien van de gele trilzwam (foto): "Is dat ook een paddenstoel?" en het judasoor. De natuur kent toch wel heel veel verschillende verschijningsvormen! Kortom, al was de groep niet groot, dit was weer een mooie en interessante wandeling!

Misschien kwam het door het herfstachtige weer en de regen die af en toe flink naar beneden kwam, of was het toch de wedstrijd Feyenoord-Ajax?

Niemand die het weet, in ieder geval waren er niet zo veel belangstellenden bij onze jaarlijkse publieksexcursie over paddenstoelen. Met zeven deelnemers en meerdere gidsen werd de wandeling toch een heel gezellige en leerzame ervaring.

Dit bos dat is ontstaan bij de bouw van de Heinenoordtunnel, verruigt steeds verder, vooral de braamstruiken, de brandnetels en de wilde aardbeien overwoekeren de bodem en de paden zijn soms bijna niet meer te zien. Het was dus goed rondkijken op zoek naar zwammen en hoe beter je dan kijkt, hoe meer je ziet!

Op oud dood hout waren vele soorten te bewonderen, zoals de

Aardster

INVENTARISATIE KERKUILEN

record aantal jonge kerkuilen in de Hoeksche Waard

De uilenwerkgroep van HWL meldt op zijn facebookpagina dat dit broedseizoen van de kerkuil in de Hoeksche Waard een groot succes is. Het oude record van 2014 met 115 jongen is nu al verbroken.

Tot 30 september zijn 116 jonge kerkuilen geteld waarvan de uilenwerkgroep er 105 heeft geringd. En het aantal zal nog hoger worden want er zitten nog uilen op eieren. Debet aan dit grote aantal uilskuikens is volgens de uilenwerkgroep zeker het ophangen broedkasten de afgelopen jaren. Meer informatie en foto's zie [facebookpagina uilen-](#)

[werkgroep Hoeksche Waard](#)

DE TUIN DER KLEINE BEESTJES

Er zijn heel wat kinderen in de Hoeksche Waard die bijna blindelings op Klein Proffijt de kleinebeestjestuin weten te vinden.

Ze weten, dat als je een stuk boomstam dat ergens op de grond ligt, optilt, er heel wat interessante diertjes te bekijken zijn, zoals pissebedden en duizendpoten. Dat hebben ze tijdens een van onze natuurpaden geleerd.

Met die kleine beestjes gaat het goed.

Met de tuin niet.

Want helaas weten ook "grote kinderen" die tuin te vinden. Leuk, want daar kun je de broeihut in de fik steken, dakpannen in de vijver gooien en er zijn verder nog een hoop dingen te vernielen.

Kortom: de tuin verkeert in droevige omstandigheden.

Niet alleen het herstellen van de puinhoop is nu belangrijk, maar zeker ook het onderhoud daarna.

We zijn op zoek naar een paar mensen die dit misschien wel leuk lijkt. Lekker buiten zijn, de boel herstellen waar het nodig is. Even een uurtje elke maand, méér niet.

Wat zouden we blij zijn, als u zich meldt.

Dankbare schoolkinderen, blijde kleine beestjes en verheugde natuurgidsen.

Wie?

Namens de Werkgroep Jeugd Oud-Beijerland,

Henk van Noordwijk

h.noordwijk@upcmail.nl

OPBRENGST CLUBKASACTIE RABOBANK 2017

DE OPBRENGST VAN DE CLUBKASACTIE VAN DE RABO BANK DIE DIT JAAR VOOR DE 3^E MAAL WERD GEHOUDEN LEVERDE HWL € 651,06 OP. DIT IS IETS MINDER DAN VORIGE JAREN. MAAR UITERAARD ZEER WELKOM!

Met deze opbrengst waren we evenals vorige jaren weer één van de hoogst scorende verenigingen/stichtingen in de Hoeksche Waard. Alleen de Hospice Hoeksche Waard (€ 1330,-- !), de voedselbank Hoeksche Waard en de historische vereniging 's-Gravendeel hadden meer stemmen en daarmee een hogere opbrengst.

Dank aan alle leden van de RABO bank het Haringvliet die hebben gestemd op HWL!

Waardzegger

Joke Boerlage

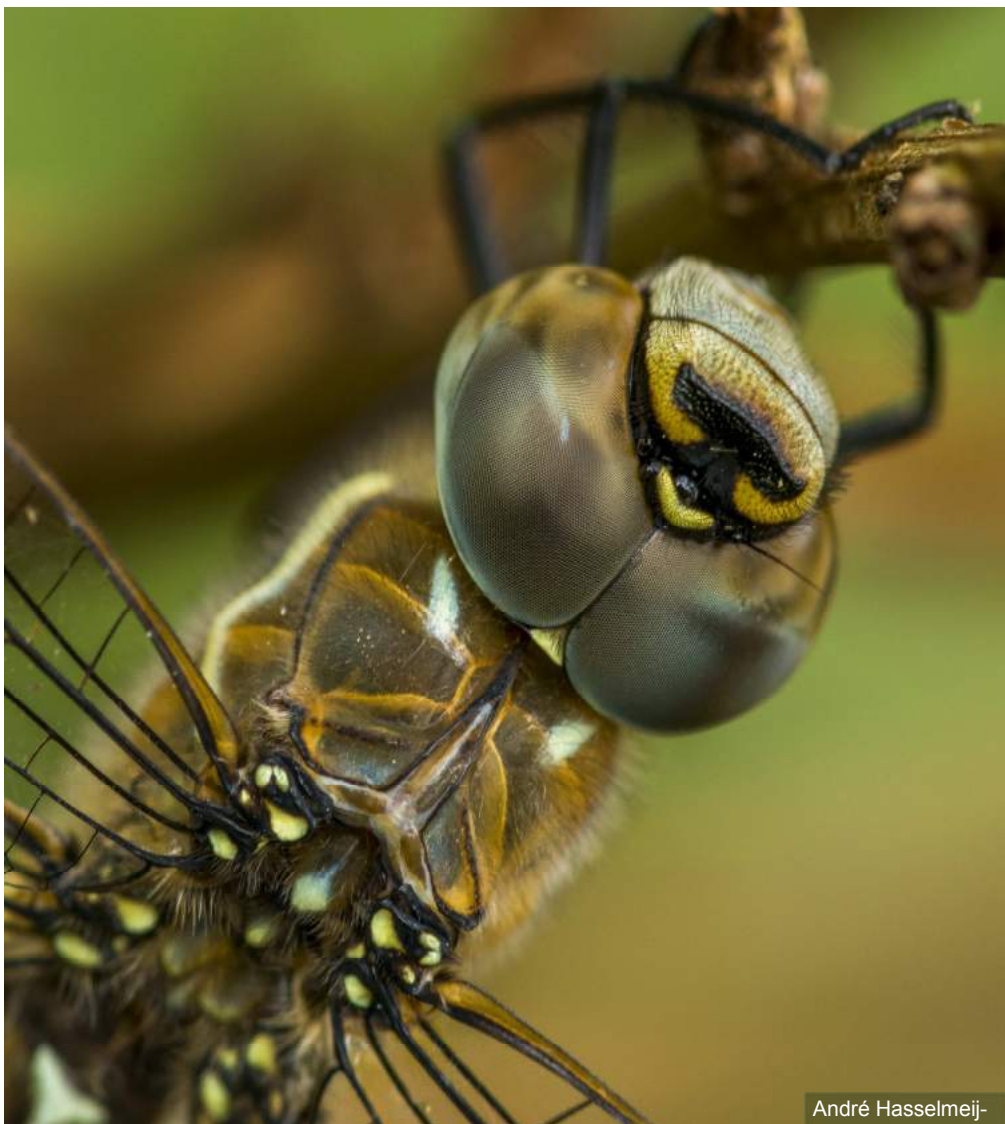
R van Unen

FOTOCURSUS 2017

Deze week een aantal foto's van cursisten van de fotocursus op pagina 18 t/m 20.
Volgens mij "mooi genoeg" voor onze Waardzegger!

Jo in 't Veld

André Hasselmeij-

EEN EXOTISCHE MENU

Het nu al bijna vier jaar dagelijks volgen van 'mijn' kraaienpaar levert naast een steeds imposanter wordende fotocollectie en inmiddels drie boekjes, uiteraard ook een schat aan informatie op. En niet in het minst voor wat betreft de menukeuze.

Tekst en foto's: Arie Pieters

Wie 'exotisch' wil eten kan dat als kraai het beste doen langs de rivieroever rond de Hoeksche Waard. Chinese wolhandkrabben, Amerikaanse rode rivierkreeften, Aziatische korfmosselen, drie-hoeksmosselen en de toegeknepen korfmossel.

Stuk voor stuk zogenaamde 'exoten' voor onze Nederlandse natuur. En niet alleen dat, ook bijna allemaal soorten die in de landen van herkomst daar bij mensen op het menu staan. Met alle eerder genoemde onderdelen van het kraaienmenu gaat het bovendien dusdanig goed dat ze een steeds groter onderdeel gaan vormen van het dagelijkse kostje. Dat is inmiddels vijftig

Carole met mossel

procent of meer. Maar we zijn er nog niet voor wat betreft de exoten die op de menu-lijst worden gezet. Met name de afgelopen twee jaren komen daar ook steeds vaker aangespoelde grondels bij. En jawel, ook in dit geval kunnen we weer spreken van exoten: Het betreft namelijk meestal de Kesslers grondel en de zwartbek grondel. Ook de jonge vogels krijgen al snel les in het opsporen en eten van al deze 'exoten'. Al kost het bij de soms flink uit de kluiten gewassen Chinese wolhandkrabben nog wel eens moeite om de jeugd duidelijk te maken dat zo'n krab toch echt smakelijk eten kan zijn... Inmiddels worden er ook steeds meer onderzoeken opgestart naar al deze exoten in de Nederlandse wateren. En soms blijken enkelen ook onverwachte, positieve neveneffecten te hebben. De gro-

te aantallen driehoeksmosselen en Aziatische korfmosselen blijken voor een aanzienlijk deel verantwoordelijk voor de verbetering van de waterkwaliteit. Minder positief is de invasie van de Amerikaanse rode rivierkreeft, want die lijkt onze inheemse rivierkreeftjes bijna helemaal te verdringen. Sommige onderzoekers vrezen dat de 'buitenlandse' grondels hetzelfde effect zullen hebben op bijvoorbeeld de inheemse rivierdonderpad. Maar wel smakelijk, exotisch eten dus voor o.a. 'mijn' kraaienfamilie en overigens ook de andere kraaienparen die leefgebieden hebben in de buurt van een rivieroever. Wie goed oplet zal ze met regelmaat zien zitten met b.v. een gevangen krab, of een korfmossel.

Chinese Wolhandkrab

EINDEJAARS PLANTENJACHT

Elza van Dorsser – Benne

Beste lezers, regelmatig kunnen jullie in de Waardzegger of in het Kompas een stukje over planten lezen geschreven door leden

van de Plantenwerkgroep. De Plantenwerkgroep is net als veel andere groepen een werkgroep van HWL. Onze groep is door de publiciteit gegroeid, dat is leuk. Normaal gesproken werken we van april tot eind september "in het veld". In de wintermaanden komen we bijeen in Klein Profijt om onze kennis over planten te vergroten. Sinds 2014 is er echter ook, rond de Kerstdagen, buitenwerk voor ons. En ook voor u, als u dat leuk vindt. Want ook in de winter mag u meelopen. En genieten van wat er groeit en bloeit.

Floron, de overkoepelende organisatie van floristen, organiseert sinds 2014 een heel leuke actie. Vanaf de Kerst tot 3 januari worden dan overal in Nederland bloeiende planten geïnventariseerd. Super leuk.

Je gaat het veld in, loopt 1 uur, noteert wat er bloeit, komt thuis, opent de computer en voert de planten direct in (Floron). Dan sta je in hun Eindejaar plantenjachtbestand en word je vanzelf op de hoogte gehouden van iedereen die meedoet met

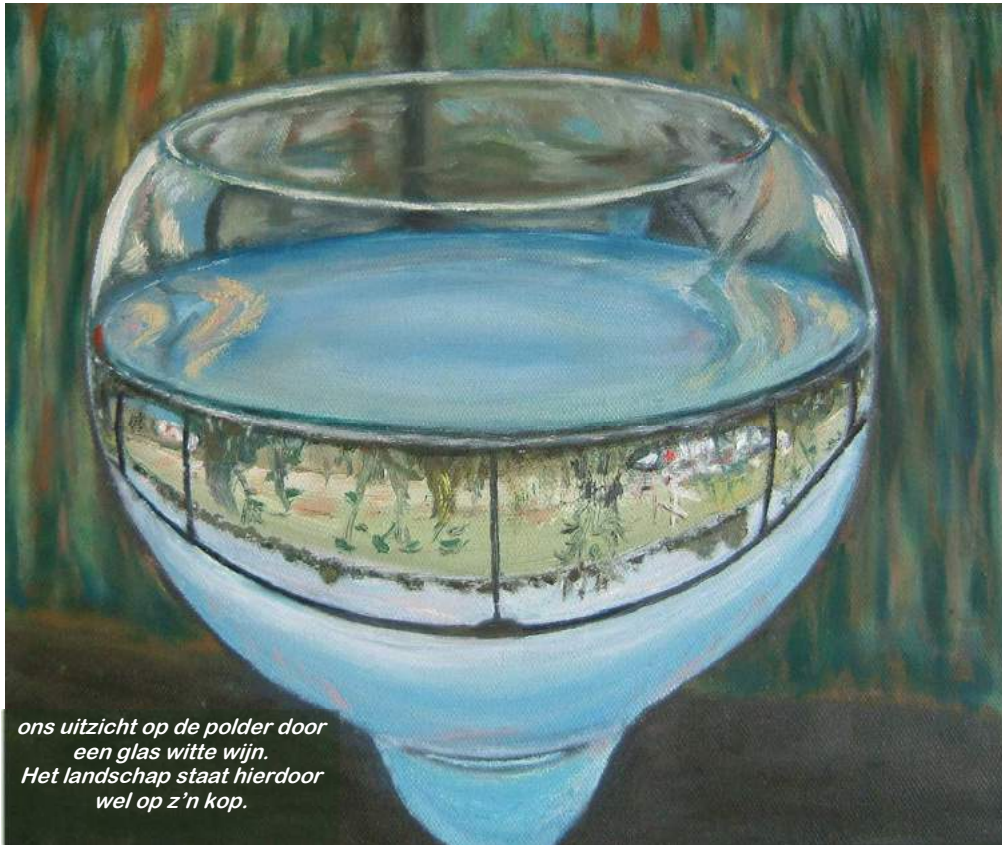

deze actie. Je mag ook mooie foto's insturen, die dan weer gebruikt kunnen worden. Het veld, wat dat is, bepaal je zelf: je eigen straat en omgeving, een stukje bos, een stukje dijk, een golfbaan, een omgeving rond een begraafplaats, rondom een kasteel, het doet er niet toe. Beschutte plaatsen, onder bomen, onder struiken, onder houtafval. Overal waar planten een beetje bescherming en warmte krijgen vinden we nog bloeiende planten. Alle omgeving is goed. Maar het gaat niet om planten uit je tuin. Tuinplanten en wilde planten, daar zit een verschil tussen, al is die lijn soms dun. Vandaar dat ik bij de foto's ook twee foto's geplaatst heb van planten die weliswaar ook in de tuin voorkomen, maar ook in het wild: hemelsleutel en winterjasmijn. In januari 2018 wordt de lijst bekend gemaakt. Dan is ook gelijk te zien hoe koud het is geweest, waar meer sneeuw heeft gelegen dan in andere gebieden, waar het harder heeft gewaaid enz. Vorig jaar was

het gemiddeld 2 graden warmer van Cadzand tot Schiermonnikoog dan in de rest van ons land. Dat is in de lijst terug te vinden. In Zeeland en Zuid-Holland zijn toen de meeste bloeiende planten gevonden. Dat willen we natuurlijk zo houden. Doe mee!!!! Hier mee samenhangend is het aantal bloeiende planten wat gevonden wordt, want kou, regen, sneeuw, ijzel bepaalt veel. In 2011 telden plantenliefhebbers gemiddeld 11 bloeiende planten per uur, in 2015 waren dat er 16 en in 2016 weer 10. We zijn benieuwd hoe het dit jaar zal zijn.

Welke planten worden er dan bloeiend gevonden? In de top staan de paardenbloem, het madeliefje, klein kruiskruid en straatgras.

Floron geeft iedere jaar een folder uit met de meest voorkomende bloeiende bloemen. Dat zal dit jaar ook wel weer zo zijn. Even op hun site kijken: plantenjacht@floron.

EXPOSITIE VAN JAN MIDDELBURG EN WERKGROEP NATUURFOTOGRAFIE IN KLEIN PROFIJT

Hanny Willemstein

Jan Middelburg is geboren in 1947 en hoewel grotendeels autodidact heeft hij ook een tweetal jaren cursus gevolgd bij een gerenommeerd kunstenaar in Numansdorp. Samen met een aantal medecursisten is hij nog wekelijks een middag bezig om iets fraais op doek te zetten.

Vanaf 2002 schildert hij voornamelijk in olie op doek.

U kunt zijn schilderijen "buitengebied" bezichtigen in de maanden **februari en maart 2018**.

**Foto-expositie
'Landschap van
de Hoeksche
Waard' in Klein
Profijt.**

De Werkgroep
Natuurfotografie
HWL exposeert in
Natuurbezoekers-
centrum 'Klein
Profijt' haar zes-
tiende foto-
expositie. De fo-
to's zijn te bekij-
ken van

**vrijdag 1 decem-
ber 2017 tot en
met woensdag 31 januari 2018.**

Plan Argusvlinder, Jan Plaisier

De Hoeksche Waard is een eiland met langgerekte akkers, die omzoomd zijn door boemdijken. Er is veel water, niet alleen rondom het eiland, zoals de Oude Maas en het Hollands Diep, maar ook op het eiland zoals de schilderachtige Binnenmaas en de vele oude krekken. Water en natuur horen bij elkaar en zijn van elkaar afhankelijk.

Bij zon of regen, overdag of 's-avonds, in de zomer of de winter, altijd kunt u van ons eiland genieten. De Hoeksche Waard is een schitterend gebied, waar we trots op zijn. Geniet mee van ons Nationaal Landschap, dat wij met foto's aan u presenteren.

**De exposities zijn te
beziemen tijdens
de openingsuren
van het bezoekers-
centrum; dinsdag t/
m vrijdag van 10.00
tot 17.00 uur en op
zaterdag en zondag
van 12.00 tot 17.00**

Zwanegatsedijk, Maasdam, Leen
de Zeeuw

KOMENDE ACTIVITEITEN

Voor zover nu gepland

Dag + datum : 2e kerstdag 26 december
Tijd : 12.00—17.00 uur
Verzamelpunt : NBC Klein Profijt Zalmpad 11, 3261 MD Oud- Beijerland
Activiteit : uitbuiken met Glühwijn

Dag + datum : vrijdag 29 december
Tijd : 13.00 - 15.30 uur
Verzamelpunt : Grote parkeerplaats op Buitendijk; vanuit Strijensas links voorbij einde Wielweg/Schenkeldijk te Strijen
Activiteit : Oliebollentocht: onder welke weersomstandigheden dit jaar!?
max. 50 deelnemers, inschrijven via excursies@hwl.nl

Dag + datum : zaterdag 27 januari
Tijd : 14.00-16.00 uur
Verzamelpunt : Kerkplein, Westmaas
Activiteit : Ontdek Westmaas

Dag + datum : zaterdag 10 februari
Tijd : 14.00-16.00 uur
Verzamelpunt : Zwanegatsedijk 1A, 3299 LT Maasdam
Activiteit : Bezoek aan melkveebedrijf Commijs

Dag + datum : zondag 25 februari
Tijd : 13.00-16.00 uur
Verzamelpunt : Veerdienst Tiengemeten Nieuwendijk 1, 3284 KR Zuid-Beijerland
Activiteit : Wandel/huifkartocht naar Wintergasten en grote grazers op Tiengemeten
Kosten : €4,00 voor leden, niet leden €6,00 kinderen tot 12 jaar half geld

*Pontticket **niet** inbegrepen bij excursiekosten*

Aanmelden via excursies@hwl.nl

Dag + datum : zaterdag 3 maart
Tijd : 13.30-16.00 uur
Verzamelpunt : NBC Klein Profijt Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland
Activiteit : Ontdekkingstocht naar en in Goidschalkoord

Dag + datum : zaterdag 17 maart
 Tijd : 14.00-16.00 uur
 Verzamelpunt : Kerkplein Westmaas
 Activiteit : Lentewandeling met bezoek aan lammetjes en
 kaasmakerij.

Dag + datum : Paasmaandag 2 april
 Tijd : 13.30-16.00 uur
 Verzamelpunt : NBC Klein Profijt Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland
 Activiteit : Paaswandeling met afsluitend eieren zoeken voor de
 kleintjes (tot 8 jaar)

Dag + datum : 7 april
 Activiteit : Vrijwilligersdag Plaats en tijd nog niet bekend

Dag + datum : donderdag 12 april
 Tijd : 20.00 uur
 Activiteit : Algemene ledenvergadering zie pagina 7 voor de
 agenda

Dag + datum : zaterdag 28 april
 Tijd : 13.30 – 16.00
 Verzamelpunt : Parkeerterrein Mijlbos/Nieuwlandse bos ter hoogte van
 Molendijk 67, 3295LD 's Gravendeel
 Activiteit : Water- en Weidevogels in polder Groot Koninkrijk

Cursussen Nationaal Landschap Centrum, Numansdorp

- Cursus **natuur fotograferen (voor leden € 25,- niet leden € 35,-)** op 3

Kijk voor meer en de meest recente informatie op www.hwl.nl

Kosten standaardexcursie: leden € 2,-, niet-leden € 3,- en kinderen t/m 12 jaar € 1,-

maandagavonden en een zaterdag in januari/februari
 Info via Marjon Kunst/Leen de Zeeuw, fotografie@hwl.nl

WELKOM NIEUWE LEDEN!

Als vereniging tot behoud van de natuur in de Hoeksche Waard mogen we trots zijn dat we leden uit heel Nederland en daarbuiten hebben. We heten deze nieuwe leden daarom van harte welkom en hopen iedereen te begroeten bij lezingen, wandelingen, e.d.

W. Twilt	Oud-Beijerland
M. Benz	Oud-Beijerland
B. Schop	Klaaswaal
Familie Timmermans	Klaaswaal
N.A. Dubbelman	Oud-Beijerland
J. Cevaal	Oud-Beijerland
P.D.M. Baas	Oud-Beijerland
B-J. Baaijens	Nieuw-Beijerland
F.H.C. Bakker	Barendrecht
S. Faber	Numansdorp
J. van der Burg	Puttershoek
S. Luesing	Puttershoek
B-J. Luijendijk	Oud-Beijerland
A.H. Visser	Mijnsheerenland

Sfeermakers sinds 1960 !

** verf * behang * gordijnen
* zonwering * vloerbedekking*

Donkersloot
W O O N D E C O R A T I E

Molendijk 38 Oud-Beijerland tel:0186-612031
www.donkersloot-woondecoratie.nl

Publicatie: **"Het huis Egmont en de Beijerlanden 1491- 1619"**

Aanleiding voor deze publicatie van de Historische Vereniging Oud-Beijerland - geschreven door Jan Paul van der Spek - is de herdenking van het feit dat op 5 juni 1818 het 450 jaar geleden is dat de stichter van Oud-Beijerland, graaf Lamoraal van Egmont samen met Philips de Montmorency, graaf van Horn op de Markt in Brussel door Alva zijn onthoofd.

Eerder zijn er publicaties verschenen over het ontstaan van de Beijerlanden, in 1965 door K. Siderius "Uit vervlogen dagen" en in 1973 door ir. C. Baars "De geschiedenis van de landbouw in de Beijerlanden".

Inmiddels zijn er meer bronnen beschikbaar gekomen, die nu geraadpleegd kunnen worden.

Buiten de openbare bronnen mochten leden van de Historische Vereniging onderzoek doen naar de correspondentie tussen Lamoraal van Egmont en Willem van Oranje in het Koninklijk Huisarchief te Den Haag. Ook mochten wij documenten van Sabina van Egmont bij de Hoge Raad van Adel inzien.

Het eerste exemplaar zal worden uitgereikt in week 22 van 2018 aan F.A. baron van Tuyll van Serooskerken ambachtsheer van Oud-Beijerland en beschermheer van de Historische Vereniging Oud-Beijerland.

Om het boek toegankelijk te maken voor een zo groot mogelijk publiek is de prijs voor het boek € 10,--.

Het werk aan dit boek wordt belangeloos gedaan door leden (auteur en meelezers) van onze vereniging.

Wilt u - in verband met de beperkte oplage - verzekerd zijn van een boek, dan kunnen inwoners van de Hoeksche Waard intekenen voor dit boek door een mail te sturen naar info@intveldenpartners.nl met uw naam, adres, postcode, woonplaats en mailadres. U ontvangt bij het uitkomen van het boek een mail.

U kunt dan het boek tegen betaling afhalen bij boekhandel Duifhuizen Boomgaardstraat 1/hoek Oost Voorstraat in Oud-Beijerland.

Belangstellenden buiten de Hoeksche Waard kunnen intekenen door € 15,-- (boek+ porto) over te maken op rekening

NL 16 RABO 0351 1871 03 t.n.v. Historische Vereniging Oud-Beijerland, het boek wordt u dan per post toegezonden.

S
B
S
V
L

E

'Iepenwacht' Hoeksche Waard in 2018 geschiedenis

Arie Pieters

Na een periode van ruim vijf jaar stopt de regionale Bomenwerkgroep Fraxinus Excelsior met haar werk als 'iepenwacht'. De reden daarvoor is simpel: Er zijn niet voldoende mensen/vrijwilligers meer om telkens tips door te geven en er werd de afgelopen jaren zo goed als niets met hun

tips gedaan door sommige overheden.

De afgelopen vijf jaren, nadat de Commissie Hoeksche Waard en het toen nog bestaande Groenbeheer H.W. de stekker trokken uit het project om de (toen nog) 9 monumentale iepen bij de Mariënhoeve en 70 vooroorlogse iepen langs de verschillende dijken jaarlijks te laten injecteren, heeft 'Fraxinus Excelsior' met hulp van enkele regiobewonersgeprobeerd om in elk geval zo snel mogelijk zieke bomen te signaleren. Dit uiteraard met als doelstelling ze snel te laten verwijderen, volgens de juiste richtlijnen. Liefst, zoals vroeger het geval was, binnen twee tot drie weken, want zolang zieke bomen blijven staan kunnen ze een besmettingshaard vormen. Inmiddels moet men constateren dat de meeste betrokken overheden (vooral de provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat en ook het waterschap) gewoon geen boodschap hadden aan deze tips vanuit de bevolking. Vrijwel alle mensen die 'Fraxinus Excelsior' de helpende hand toestaken waren al op leeftijd (75 plussers) en inmiddels is één persoon overleden en twee anderen zijn gestopt, omdat er zoals reeds eerder gezegd toch niets met tips werd gedaan.

Kappen om besmetting te voorkomen

De Bomenwerkgroep betreurt de gang van

zaken, maar kan alleen maar bevestigen dat er op geen enkele manier tijdig iets gedaan werd met tips. Een triest voorbeeld zijn o.a. de dode, vooroorlogse iepen langs de diverse dijken, o.a. vier langs de Oud-Bonaventurasedijk. Begin mei werd doorgegeven door een buurtbewoner en 'Fraxinus Excelsior' dat er een dode en zieke iep stonden. Een kleine twee maanden later werd dit nogmaals gemeld, maar inmiddels, een half jaar later, staan de nu al vier dode bomen nog steeds dood langs de dijk. Zo verging het ook dode iepen bij de A29 (Westdijk) en langs de N217. De diverse overheden lieten ze stuk voor stuk de hele lente en zomer staan. Voor 'Fraxinus Excelsior', zeker na de afgelopen drie jaar, waarin dit eerder regel dan uitzondering was, reden zich te bezinnen. 'Deze club is ooit opgericht om monumentale en beeldbepalende bomen te beschermen en actief te zoeken naar waardevolle en interessante bomen in de regio. Daar gaan wij ook mee door. Maar wat de iepenziekte betreft; Wij kunnen het werk van op dit terrein falende overheden, zoals de provincie Zuid-Holland niet overnemen. Wij bedanken de goedwillende mensen die de afgelopen jaren mee hebben geholpen en vinden het bijzonder jammer dat het zo is gelopen'.

Dode Iepen

Dode Iep, Oudendijk Strijen

ROOFVOGELS IN NEDERLAND DE DUPE VAN ILLEGAAL DODEN

Arie Pieters

Het illegaal doden en vangen van wilde vogels vormt een wereldwijde bedreiging voor veel vogelsoorten. In landen rondom de Middellandse Zee is Recent publiceerde BirdLife Europe een nieuw rapport met cijfers uit overige Europese landen en de Kaukasus. Ook daar worden op grote schaal vogels illegaal gedood en gevangen.

In Nederland zijn vooral roofvogels het slachtoffer van deze praktijken: geschat wordt zo'n 1.200 per jaar gemiddeld. Vogelbescherming Nederland vindt de uitkomsten van het rapport schokkend en roept op tot een betere handhaving in het veld, zodat daders gepakt kunnen worden. Eerder maakte BirdLife Europe inzichtelijk op welke schaal het doden en vangen van vogels plaats vindt in het Middellandse Zee gebied, nu is er een rapport met cijfers over de rest van Europa en de Kaukasus. Het rapport toont aan dat het een enorm probleem is in de hele regio, waar jaarlijks miljoenen vogels het slachtoffer van worden. In Nederland gaat het vooral om het illegaal doden van roofvogels. Het rapport gaat niet over vogels die worden gedood in het kader van schadebestrijding in de landbouw, bij het omhakken van bomen of maaiwerkzaamheden.

Roofvogelvervolging in Nederland

In landen rondom de Middellandse Zee en op de Kaukasus worden vogels op grote schaal gedood voor voedsel en als sport. In Nederland verdwijnen veel gevangen vogels in volières of als uitwassen van scha-

debestrijding. In ons land springt (net als in buurlanden) echter met name de omvang van de roofvogelvervolging eruit met naar schatting 1.200 gedode roofvogels per jaar (min.700 – max.3.100). Vooral de buizerd heeft te leiden onder deze vervolging, maar ook havik, bruine kiekendief en rode wouw zijn het slachtoffer. De meest voorkomende vorm van roofvogelvervolging is het vernielen van nesten of het schieten op en door nesten, maar ook direct afschot en vergiftiging komen regelmatig voor. De vergiftigde zeearend die vorig jaar in Zeeland gevonden werd is een voorbeeld dat de media haalde, maar staat niet op zich. De aantallen zijn waarschijnlijk nog maar het topje van de ijsberg, want zeker niet alle gedode vogels of vernielde nesten zullen worden gemeld of gevonden. Het is bekend dat sommige weidevogelbeschermers zo hopen te voorkomen dat roofvogels achter de kuikens van weidevogels aangaan.

De wet is goed, controle ontbreekt

Vogelbescherming Nederland, Partner van BirdLife, spreekt van schokkende uitkomsten. In Nederland is het doden en vangen van vogels bij de wet verboden, maar ontbreekt het aan handhaving. Door jarenlange bezuinigingen vindt er nog nauwelijks controle in de natuurgebieden plaats. Schrijnend, omdat dit een probleem is dat relatief makkelijk aan te pakken is. Ook laat het rapport zien dat we in Nederland een beter beeld moeten krijgen van de schaal van deze illegale activiteiten, die bovendien door één centrale instantie verzameld zouden moeten worden. Vogelbescherming roept iedereen daarom dus om illegale praktijken van (roof)vogelvervolging te mel-

Fotoproducten

Print uw mooiste momenten direct op kunstglas, kunststof, metaal of hout. De fotoproducten zijn ook buiten geschikt. Zo kunnen uw foto's binnen aan de wand maar bijvoorbeeld ook in uw tuin schitteren.

Veel toepassingen met kunststof

Duurzame en krasvaste printproducten! Producten: labels, certificaten, menukaarten, placemats, posters, point-of-sale, banners, displays, lichtboxen, wanddecoratie, bewegwijzering, enz.

Zelfhechtende materialen

Quadraat print direct op zelfklevend vinyl met UV inkt waardoor de stickers voor binnen en buiten geschikt zijn. Ook zijn zelfhechtende materialen zonder lijm mogelijk, zoals Yupo Tako (zuignapjes principe), statisch papier en magneetfolie.

Direct printen op hout

Elk detail van het hout blijft zichtbaar! Producten: foto op hout, kaarten, winkelinrichting, kastwanden, kastdeuren, balies, tafelbladen, dienbladen, krukjes, wanddecoratie, enz.

Veelzijdig met UV printen

- Uitstekende afdrukkwaliteit
- Onbeperkt aantal materialen
- Tot 4 cm dik
- Harde & flexibele materialen
- Geschikt voor binnen en buiten
- Kleurecht door UV bestendigheid
- Vrije vormen mogelijk
- Witte inkt voor speciale effecten
- Voordeliger door direct printen op het materiaal

Hergebruik van meubelen is ook van deze tijd. Als de basis nog goed is, waarom zou u dan nieuw kopen?

Wij stofferen, restaureren alle soorten zitmeubelen en hebben diverse soorten meubelstoffen en verschillende soorten leer op voorraad. Vrijblijvend prijsopgave en altijd 3 jaar garantie.

Ophalen en terugbezorgen van uw meubelen doen wij met plezier en....

GRATIS in Zuid-Holland-Zuid

Om zelf te stofferen bestelt u de meubelstoffen via onze site
www.doehetzelfvoordeel.nl

Kom langs op de Oostdijk 187 in Oud-Beijerland, tel: 0186-621 430
 of neem contact op via www.dominikq.nl

Ruimte voor adressticker
 Niet over de advertenties plakken!

Neem nú een
 abonnement

Dichtbij
 af te halen

Mét verrassende
 recepten!

Welkom bij de boer!

Kijk op onze site
 voor het actuele
 programma.

Geniet wekelijks van biologische groenten, fruit,
 aardappelen en spelt pasta van boerderij Landzicht.

Landzicht biologisch
 groentenabonnement.nl
 Boerderij Landzicht
 Mees en Ageeth Visser
 Broekseweg 2a, 3291 LA Strijen
 info@groentenabonnement.nl
 www.groentenabonnement.nl

